

מ"י 11356/10/20 - מדינת ישראל נגד אברהם ניסים חובב

בית משפט השלום בירושלים

מ"י 11356-10-20 מדינת ישראל נ' חובב

בפני כבוד השופט ביאלין אלעזר
המבקשת מדינת ישראל
ע"י רס"ר חנניה מנולסון ועו"ד שרה הראל
נגד
המשיב אברהם ניסים חובב
ע"י ב"כ עו"ד ירון קוסטליץ ועו"ד דניאל רוזנבלום

החלטה

הבקשות, השתלשלות דיונית וטיעוני הצדדים

1. לפניי בקשה להארכת תנאי מגביל - הרחקה ממקום עבודתו של המשיב במד"א- שהוטל על המשיב ביום שחרורו ממעצר ב-90 ימים נוספים.
2. המשיב נעצר ביום 08.10.2020 בחשד לעבירות שוחד, מרמה והפרת אמונים, קבלת דבר במרמה, גניבה, מעשה העלול להפיץ מחלה, השמדת ראיות ושיבוש מהלכי משפט.
3. מעצרו של המשיב הוארך מעת לעת עד שביום 19.10.2020, שוחרר המשיב בתנאים. במועד האמור, הגישה היחידה החוקרת בקשה לשחרור המשיב בתנאים שכללו מעצר בית למשך 10 ימים, הרחקה ממד"א למשך 60 יום ואיסור עיסוק בדגימות קורונה למשך 180 ימים.
4. לאחר שנשמעו טיעוני הצדדים בעניין תנאי השחרור, הוריתי על שחרור המשיב, בין היתר, בתנאים הבאים:
 - א. הרחקה ממד"א למשך 45 ימים.
 - ב. איסור עיסוק במסגרת בדיקות קורונה למשך 90 ימים.
5. ביום 02.12.2020, הגישה היחידה החוקרת בקשה להארכת תנאי ההרחקה ממד"א למשך 90 ימים נוספים (להלן: "**הבקשה המקורית**"), אלא שבבקשה זו לא צוין מועד תום 45 הימים, לא צורפה לבקשה תגובת המשיב או ב"כ והיחידה החוקרת לא ביקשה לקבוע מועד דיון בבקשה במעמד הצדדים לצורך הארכת התנאים.

6. בו ביום ניתנה החלטה המורה על קבלת תגובת המשיב ובאי כוחו. ביום 3.12.20 הגישה המבקשת בקשה נוספת במסגרתה עתרה להורות על הרחקתו של המשיב ממד"א תוך שציינה כי ההרחקה מסתיימת בו ביום וכי הבקשה המקורית בצירוף ההחלטה לתגובה הועברו למשיב ולבאי כוחו אך לא התקבלה כל תגובה מצידם. נוכח האמור, ביום 3.12.20 ניתנה על ידי החלטה המורה על המשך הרחקת המשיב ממד"א וזאת שלא במעמד המשיב או ב"כ. ביום 3.12.20 התקבלה בקשה לעיון חוזר ותגובה מטעם ב"כ המשיב. במסגרת הבקשה עתרו ב"כ המשיב לביטול החלטה שלא ניתנה במעמד המשיב. לטענתם, בניגוד לנטען על ידי המבקשת הבקשה המקורית והבקשה הנוספת לא הועברו כלל לתגובת המשיב או ב"כ מבעוד מועד.

7. בהחלטות שניתנו על ידי ביום 4.12.20 וביום 7.12.20 הוריתי על ביטול החלטה שניתנה שלא במעמד המשיב ועמדתי על הטעמים לכך באותן החלטות. המבקשת הגישה בקשה לעיון חוזר (להלן: "**הבקשה לעיון חוזר**") במסגרתה עתרה לקיום דיון במעמד הצדדים אף שתנאי ההרחקה ממד"א פקע.

8. כפי שצוין לעיל, כבר ביום 3.12.20, הסתיימה תקופת ההרחקה ממד"א, והמשיב חזר למקום עבודתו.

9. חרף האמור המבקשת עמדה על קיום הדיון בבקשה המקורית ובבקשה לעיון חוזר במעמד הצדדים.

10. בדיון שהתקיים לפניי ביום 17.12.20, טענה המבקשת כי יש להורות על הרחקתו של המשיב אף אם התנאי המגביל פקע והמשיב חזר למקום עבודתו במד"א. המבקשת טוענת כי המשיב נמצא בראש הפירמידה בארגון, מד"א מחוז ירושלים. לטענת המבקשת, העובדים והמתנדבים הכפופים למשיב סרים למרותו. מכאן, טוענת המבקשת, כי קיים חשש לביצוע עבירות דומות אם המשיב לא יורחק ממד"א. בהקשר זה, הפנתה המבקשת לפסיקה לפיה, לטעמה, ניתן לחדש תנאי מגביל שהסתיים, כפי שניתן להורות על מעצרו של משיב שכבר שוחרר. המבקשת טענה עוד כי החקירה בעניינו של המשיב הסתיימה, והגישה לעיון את כתב החשדות שנשלח זה מכבר לב"כ המשיב. באשר לקיומו של תנאי מגביל שעניינו איסור עיסוק בעניין בדיקות קורונה - טענה המבקשת כי לא די בקיומו של תנאי מגביל זה. לטענתה, הבחנה שנערכה בין הרחקת המשיב לבין איסור העיסוק ביום שחרורו התקבלה בתחילתה של חקירה, מה שאין כן כעת.

11. מנגד, ב"כ המשיב טען, כטענת סף, כי לבית המשפט אין סמכות להאריך תנאי שכבר פקע או לקבוע תנאי חדש נוכחות הוראות החוק והפסיקה. לטענת ב"כ המשיב, עוד במועד שחרור המשיב ממעצר ביום 19.10.20, המבקשת ערכה הבחנה בין מועד חזרתו של המשיב למקום העבודה, לבין האיסור לעסוק בבדיקות קורונה. עוד ציין ב"כ המשיב, כי הבקשה לעיון חוזר שהגישה המבקשת ביום 06.12.20 לא מבססת כל עילה לעיון חוזר, משום שבבקשה לא פורטו הנסיבות המצדיקות הגשת בקשה לעיון חוזר בדמות שינוי נסיבות או התפתחות אחרת. ב"כ המשיב הוסיף וטען כי המשיב חזר למקום עבודתו וכי מקום העבודה נמצא בנפרד ממתחמי בדיקות הקורונה במד"א. הגורמים המוסמכים במד"א הסכימו לקבל את המשיב בחזרה לעבודה תוך שנאסר על המשיב לעסוק בכל נושא הקשור בקורונה. בעניין זה, הפנה ב"כ המשיב למכתב של עו"ד שאול אברמוביץ', מנהל אגף ארגון ומנהל במד"א וכן למכתב שכותרתו "הגדרת תפקיד - סגן ומ"מ מנהל מרחב" - נושאים בהם יעסוק המשיב במד"א.

דין והכרעה

12. לאחר שעיינתי בטיעוני הצדדים בכתב, שמעתי טיעוניהם על פה ועיינתי בחומר הראיות (סומנו 1-9) הגעתי לכלל מסקנה שאין להיעתר לבקשת המבקשת ולהורות על הרחקת המשיב ממד"א, וזאת מן הטעמים הבאים.

13. ראשית, לטענת הסף - האם מוסמך בית משפט להאריך תנאי מגביל שפקע; על שאלה זו חולשות הוראות סעיפים 57 ו-58 לחוק המעצרים הקובעים לאמור:

נוכחות בעלי
הדין (תיקון
מס' 1)
תשנ"ז-1997

"57. (א) דיון לפי סעיפים 43, 52, 53 ו-58, יהיה בפני המשוחרר בערובה או סניגור, בפני עצור, ובפני תובע; ואולם מותר לדון בבקשת העצור שלא בפני תובע אם ניתנה לתובע הודעה על הדיון 24 שעות מראש; **מותר לדון בבקשת תובע שלא בפני המשוחרר בערובה אם הומצאה למשוחרר בערובה הודעה על הדיון 48 שעות מראש.**

(ב) הודעה על מועד הדיון ומקומו תימסר למשוחרר בערובה, לעצור, לסניגור אם יש להם סניגור, ולתובע.

(ג) לא ניתן לקיים דיון בנוכחות העצור מפאת מצב בריאותו יחולו הוראות סעיף 16(2), בשינויים המחויבים.

14. מיום 12.5.1997

15. **תיקון מס' 1**

16. ס"ח תשנ"ז מס' 1621 מיום 10.4.1997 עמ' 122 (ה"ח 2366)

17. **הוספת סעיף 57**

תוקף
הערובה
(תיקון מס'
1)
תשנ"ז-1997

58. (א) **הערובה ותנאי השחרור בערובה יתבטלו** אם לא יוגש כתב אישום נגד החשוד תוך 180 ימים; **ואולם בית המשפט רשאי, בתוך תקופת הערובה, להאריך אותה ואת תנאיה, לתקופה נוספת שלא תעלה על 180 ימים, אם הוגשה בקשה באישור תובע.**

(ב) בית המשפט רשאי להורות על הארכה נוספת של הערובה ותנאיה לתקופה שלא תעלה על 90 ימים, אם הוגשה בקשה לכך באישור היועץ המשפטי לממשלה".

18. להבנתי, לשון הוראות הסעיפים אינה משתמעת לשני פנים. לבית המשפט סמכות להאריך תנאי שחרור מגביל אך ורק בתוך תקופת התנאי המגביל. פקע התנאי - לא ניתן עוד לחדשו. בעניין זה קבע בית המשפט

העליון, כי הוראות חיקוק אלה טומנות בחובן הפטר "אוטומאטי". כך נקבע בבש"פ 962/01 **יעקב רבינוביץ נ' מדינת ישראל**, נה(3) 529 (2001):

"למעשה, נוסח הסעיף מדגיש כי מדובר בהארכת התנאים, ולא בחידושם, ולענין זה אף נקט המחוקק כפל לשון. לא זו בלבד שהמחוקק נקט את הביטוי "להאריך" את תקופת הערובה, והארכה היא תמיד, מעצם טיבה, בתוך תקופת התוקף של העניין נושא ההארכה, אלא אף נאמר במפורש כי הארכה זו תיעשה "בתוך תקופת הערובה".

19. קביעה זו חזרה ונשנתה בבש"פ 4586/06 **ניסים חלילו ואח' נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו 22.08.06)**, ואין לי אלא להביא הדברים בשם אומרם ובמלואם וזאת על מנת להבהיר למבקשת את הצורך להגיש בקשות ברורות ובעוד מועד. וכך נקבע שם:

"המחוקק קבע כי יש לנהוג משנה זהירות בהטלת מגבלות כלשהן על חשוד וזאת נוכח אופיים של הערובות והתנאים, הכוללים כאמור הגבלות משמעותיות על החירות והקניין, וכן נוכח השלב המקדמי בו מוטלות מגבלות אלו, עוד טרם שהחשדות גובשו לכלל כתב אישום. לשם כך תחם המחוקק בזמן את האפשרות להארכת תוקפם של ערובות ותנאים כאמור, **וכן התנה את סמכותו של בית המשפט להורות על אותה הארכה בכך שהדין בעניין זה יתקיים במעמד החשוד ובתוך תקופת תוקפם המקורית של הערובה והתנאים.** עמידה דווקנית על הוראות אלו כפשוטן אינה מעוררת קושי מיוחד ועל כן, **יש לצפות כי המשיבה תקפיד להגיש את בקשת ההארכה מבעוד מועד ובית המשפט מצידו מחויב לקבוע דיון במעמד הצדדים מייד עם הגשתה, על מנת שניתן יהיה לקיימו בתוך תקופת הערובה, כדרישת החוק.** עד כמה מהותי ועקרוני הוא התנאי הקבוע בסעיף 57 לחוק המעצרים בדבר קיום הדיון במעמד הצדדים, ניתן ללמוד מן ההסדר המפורט הכלול בסעיף זה לגבי מצבים שונים שבהם מתעורר קושי למלא אחר אותו התנאי. **כך קובע סעיף 57(א) לחוק המעצרים כי משקיבל החשוד הודעה בדבר דיון שייערך בבקשה 48 שעות מראש, רשאי בית המשפט לערוך את הדיון בהיעדרו, אם לא התייצב.** הוראה זו נועדה למנוע מן החשוד את האפשרות לסכל, על דרך של היעדרות מן הדיון, את בירור הבקשה (ראו והשוו: בש"פ 7323/98 מדינת ישראל נ' רג'ואן, פ"ד נג(4) 126, 134-136 (1999); חוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים) (תיקון מס' 4), התש"ס-2000)) (ההדגשות שלי-ב.א.).

נוכח האמור לעיל, מסקנתי היא שלא ניתן להאריך תנאי שפקע.

20. המבקשת הפנתה בטיעוניה לבש"פ 6940/14 **ואאיל אלמדיגם נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו ביום 2.11.14)**, אלא שאין בהחלטה זו כדי לשנות מאומה מן החלטות שנקבעו בעניין רבינוביץ ובעניין חולידו שהוזכרו לעיל, בעניין הארכת תנאי שפקע. יתרה מזו, בעניין אלמדיגם דובר בהחלטה שניתנה במעמד צד אחד 10 ימים לפני שפקע התנאי וערר העורר כנגד פקיעת התנאים הוגש בחלוף 10 ימים באופן שיש בו כדי לסכל את ההליך עצמו (ראו פסקה 13(ב) להחלטה). אוסיף עוד, כי מיותר לציין שהמבקשת לא הצביעה על הפרת תנאי שחרור או התפתחות חקירתית דרמטית במהלך התקופה האמורה, כך שתהיה הצדקה לדון בחריג שבחריג השחרור או התפתחות חקירתית דרמטית במהלך התקופה האמורה, כך שתהיה הצדקה לדון בחריג שבחריג

להטיל ערבויות מחדש (ראו סיפא לפסקה 4 בעניין רבינוביץ-שאלה שנותרה בצריך עיון שם).

שנית, באשר להשתלשלות העניינים שהביאה לביטול ההחלטה שניתנה שלא במעמד המשיב, דין האמת להיאמר: נוכח האמור בסעיף 3 (הן לבקשה מיום 2.12.20 והן לבקשה מיום 3.12.20) בדבר קיומו של הליך שימוע והעדר תגובה מצד המשיב או ב"כ חרף פניות מצד המבקשת והחשש הנלווה לכך לסיכול ההליך (הבקשה המקורית), ניתנה על ידי החלטה שלא במעמד המשיב. אלא שמבקשת ותגובת ב"כ המשיבים מיום 3.12.20, התברר כי המבקשת לא פעלה כלל כפי שהיה מצופה שתפעל לפי הדין, משכך בוטלה החלטת מיום 3.12.20. אציין כי הוראות הדין אינן מאפשרות הארכת תנאים שלא במעמד הצדדים וכי החלטה שלא ניתנה במעמד הצדדים - בטלה [ראו בהקשר זה - עמ"י 39125-12-17 פרינד נ' מדינת ישראל, בש"פ 2586/13 אלרואי נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (24.4.13); בש"פ 7797/99 כרים נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (22.11.99); בש"פ 37/86 דרעי נ' מדינת ישראל, פ"ד מ(1) 393 (1986)].

21. שלישית, כפי שצינתי בהחלטה מיום 7.12.20 בקשות המבקשת, כפי שהוגשו, העמידו את בית המשפט בפני עובדה מוגמרת, שכן לא נותר זמן לקביעת מועד דיון במעמד הצדדים ומתן החלטה לגופה של בקשה. בעניין זה הפנה ב"כ המשיב, בצדק, להחלטה שניתנה בע"פ 5758/11 **פלוני נגד מדינת ישראל**, וכך נאמר שם על סניגור המגיש בקשה לעיכוב ביצוע ריצוי עונש מאסר ברגע האחרון:

"אכן, הערעור הוגש תוך המועד הקבוע בדיון. ברם, אין כל הסבר מדוע הבקשה לעיכוב ביצוע והערעור הוגשו יום אחד לפני מועד ההתייצבות. **הגשתה של בקשה לעיכוב ביצוע ברגע האחרון, כפי שנעשה במקרה דנא, חותרת, כך נראה, להעמיד את בית המשפט בפני עובדה מוגמרת, שכן לא נותר די זמן לקבוע דיון בבקשה. במלים אחרות, הציפייה של הסניגור הפועל בדרך הנזכרת היא, כנראה, שבית המשפט יאלץ, בלית ברירה, להיעתר לבקשה בלא דיון כך ששולחו יקבל ארכה נוספת להתייצבות, ולו עד לדיון שייקבע.**

התנהלות כזו מצד סניגור אינה מקובלת עלי. ראוי שאותם סניגורים הפועלים בדרך הנזכרת ישנו את דרך פעולתם, ולמצער יפעלו כך רק לאחר שיסבירו ללקוח את הסיכון" (ההדגשות שלי- ב.א.).

כפי שכך מצופה מסניגור, כך מצופה יותר מהמבקשת.

22. עוד בהקשר זה ראיתי להוסיף ולהזכיר כי בהליך זה, שלב החשדות, הטלת תנאים מגבילים הפוגעים בזכויות יסוד של חשוד, צריך שיעשו בהקפדה מלאה של זכויות חשודים כפי שנקבעו בדיון. כפי שהאינטרס הציבורי מחייב הטלת תנאים מגבילים על חשודים, כך האינטרס הציבורי מחייב כיבוד ועמידה מדוקדקים על זכויות חשודים. חריגה מהדין פוגעת ממילא באיזון הנדרש ובאינטרס הציבורי הטמון בשמירה על זכויות חשודים.

23. רביעית, וכעת גם לגופן של טענות המבקשת בדבר הצורך להרחקתו של המשיב ממקום עבודתו במד"א: אכן עיון בחומר הראיות שהוגש במהלך הדיון והאמור בכתב החשדות מעלה חשד סביר ברף ובעוצמה

הנדרשים להטלת מגבלות. העבירות בהן חשוד המשיב מקימים חשש לביצוע עבירות דומות. מדובר בעבירות חמורות שאין להקל בהן ראש. עם זאת, הדרך הנכונה להתמודד עם החשש האמור והמסוכנות הנטענת על ידי המבקשת היתה על דרך הגשת כתב אישום ובקשה מתאימה בצידה במהלך ימי המעצר. המבקשת בחרה אחרת במקרה זה: שחרור המשיב בתנאים. גם מאז השחרור ובחלוף 45 הימים, טרם הוגש כתב אישום, בין אם על דרך פטור מידוע ושימוע לפי הוראת סעיף 60א (ה) לחסד"פ, בין אם על דרך קיום השימוע במהלך 45 הימים שחלפו מאז השחרור ובין אם על דרך הגשת בקשה ראויה וזימון המשיב לדיון בתוך תקופת תנאי ההרחקה ממד"א. משכך, לטעמי, אין לה למבקשת אלא להלין על עצמה.

24. חמישית, כפי שצוין לעיל, בעת שחרור המשיב, המבקשת ערכה הבחנה בין חזרתו של המשיב למד"א ובין איסור העיסוק בבדיקות קורונה ולא כרכה את חזרתו למקום העבודה לאיסור העיסוק. התקופה שהתבקשה בייחס לשני התנאים המגבילים היתה שונה. בהחלטת השחרור נקבעו מועדים שונים בייחס לאיסור העיסוק ומועד חזרתו של המשיב למד"א. המבקשת לא הגישה על כך ערר. במהלך הדיון לפני נטען על ידי נציגי המבקשת כי ההחלטה שיש לכרוך בין איסור העיסוק לבין מועד חזרתו של המשיב למקום העבודה, היא בעקבות התפתחות חקירתית שאירעה לאחר שחרור המשיב ממעצר. כן נטען כי במועד שחרורו לא נערכה הבחנה כאמור מאחר שהחקירה היתה עדיין בתחילתה. אין בידי לקבל טענה זו. עיקרי הראיות שהוצגו לפניי (הודעות שסומנו 1-8 וכן מסמך שסומן 9) הן תוצרי ראיות שהתקבלו טרם שחרור המשיב ממעצר. ההודעות האמורות נגבו מהמעורבים השונים במהלך ימי מעצרו של המשיב, כך שרוב הראיות שבבסיס כתב החשדות, ולמעט אלו שהוצגו בפניי, היו אצל המבקשת עוד במועד השחרור.

25. שישית, כידוע, הרחקתו של חשוד, העומדת לו עדיין חזקת החפות, ממקום עבודתו פוגעת בזכותו לחופש העיסוק. בית המשפט העליון, בהקשר של מניעת עיסוק אגב חשד לביצוע עבירות פליליות (לאחר הגשת כתב אישום) התייחס לחריגותה של הפעלת סמכות שיפוטית הבאה להגביל חירותו של אדם להמשיך ולעסוק בעיסוקו, בהקשר של סעיף 48א(10) לחוק המעצרים:

התנאת שחרור בערובה באיסור המשך עיסוק אינה נקבעת - ואינה מתבקשת - כעניין שבשגרה, שכן הגם ששימוש בסמכות זו מאפשר מימושה של זכות ראשונה במעלה, חירותו של אדם, היא מתאפשרת באמצעות פגיעה קשה בחופש העיסוק שלו. במילים אחרות, על מנת למנוע פגיעה בחירותו של אדם, שעה שעומדת לו חזקת החפות, הכיר המחוקק באפשרות לפגוע בזכות יסוד חוקתית אחרת הנתונה לו, בחופש העיסוק. אין להקל ראש בסמכות זו. העבודה היא אחד מבסיסי חייו של האדם.... **על בית המשפט לשוות לנגד עיניו בין היתר את הפגיעה הקשה שיש באיסור העיסוק על הנאשם הנהנה מחזקת חפות ועל פרנסתו, את הפגיעה שיכולה להיות בהוראה כזו על משפחות העובדים התלויים בו ואת הנזק שייגרם בגין הוראה שכזו לעסקו. כן עליו להעריך האם ההליך יימשך זמן רב, באופן המשליך במישרין גם על משך התקופה לגביה יחול איסור העיסוק, ולבחון האם בנסיבות אלה מדובר באמצעי מידתי. אל מול אלה עליו לשקול את הסכנה שעלולה להיות טמונה בהמשך עיסוקו זה לבטחון הציבור או את ההקלה שתהא בכך בעבורו לשוב ולבצע את העבירה, ואת הפגיעה באינטרס הציבורי שעלולה להיגרם עם ביצוע עבירות נוספות" (בש"פ 6817/07 מדינת ישראל**

נ' יוסף (בן נסים) סיטבון ואח' [פורסם בנבו] (31.10.07), בפסקה 29 ובפסקה (30).

26. נוכח האמור בפסיקה שהובאה לעיל והאיזון הנדרש בין האינטרס הציבורי הטמון בחשש להישנות עבירות דומות לבין זכויותיו של המשיב, ובנסיבות שנוצרו, הרי שאני סבור כי די בתנאי המגביל הקיים - איסור עיסוק בבדיקות קורונה- שהינו קונקרטי אך מדוד ומדויק על מנת להשיג את האינטרס הציבורי הטמון בחששה של המבקשת. בעניין זה הוברר במהלך הדיון כי מקום עבודתו של המשיב איננו במקום בו נמצא צוות מד"א העוסק בנושא הקורונה. המבקשת לא חלקה על נתון זה. עוד אפנה בהקשר זה למכתב ולתחומי העיסוק של המשיב כפי שהומצאו לתיק בית המשפט. משכך יש לראות בנתונים אלה כנתונים שיש בהם כדי להפחית במידת מה את החשש לביצוע עבירות דומות.

27. סיכומי של דבר: נוכח כל האמור לעיל, אני סבור שיש אפשרות לפי הדין להאריך תנאי שפקע או להורות על חידושו. בבחינת למעלה מן הנדרש, ובאיזון הנדרש בין זכויות המשיב, מחד, והאינטרס הציבורי, מאידך, ומשעה שלא הוגש כתב אישום כנגד המשיב בחלוף 45 ימים מאז שוחרר המשיב, הרי שדי באיסור העיסוק הקונקרטי הקיים לעסוק בבדיקות קורונה כדי להשיג במקרה זה את תכלית ההרחקה והאינטרס הציבורי הטמון במגבלה זו.

28. התוצאה היא שאני דוחה את הבקשה המקורית והבקשה לעיון חוזר.

29. המזכירות תשלח העתק החלטה לצדדים.

30. ניתן לקבל את חומר הראיות שהוגש באמצעות המזכירות.

ניתנה היום, ה' טבת תשפ"א, 20 דצמבר 2020, בהעדר הצדדים.